

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 014625 16 Uvp
Banjaluka, 03.05.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sudija Smiljane Mrše predsjednika vijeća, Edine Čupeljić i Strahinje Ćurkovića, članova vijeća, uz učešće Dijane Jaćimović zapisničara, u upravnom sporu po tužbi O A a.d. B.L., ulica ... (u daljem tekstu: tužilac), zastupan po zakonskom zastupniku, direktoru M.Č., protiv rješenja broj: 03-307-7/14 od 16.06.2014. godine tužene Agencije za, u postupku kontinuiranog nadzora nad radom osiguravajućeg društva, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda Banjaluka broj 11 0 U 014625 14 U od 27.11.2015. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 03.05.2018. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom, odbijena je tužba, izjavljena protiv osporenog akta bliže označenog u uvodu ove presude. Tim rješenjem je u tački 1. dispozitiva naloženo tužiocu da izvrši reviziju finansijskih izvještaja sa stanjem na dan 30.06.2014. godine, sa posebnim izjašnjenjem u vezi vrednovanja hartija od vrijednosti u vlasništvu tužioca i početnog priznavanja vrijednosti nekretnina tužioca; u tački 2. dispozitiva određeno je da reviziju ne mogu da vrše društva za reviziju, koja su revidirala finansijske izvještaje tužioca za 2011., 2012. i 2013. godinu, niti revizorski izvještaj da potpisuju ovlašćeni revizori, koji su potpisali te revizorske izvještaje; u tački 3. dispozitiva tužiocu je zabranjeno da od dana prijema tog rješenja zaključuje ugovore o zakupu prostora za isticanje reklame na vozilu sa osiguranicima iz ugovora o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i da vrši plaćanja bilo kojih usluga osiguranicima, kao pogodnosti za zaključivanje ugovora o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila sa tužiocem; u tački 4. toga dispozitiva naloženo je tužiocu da u prvom setu finansijskih izvještaja, odobrenom za objavljivanje, izvrši retrospektivnu korekciju i objavljivanje materijalno značajnih grešaka iz prethodnog perioda, koji se odnose na razgraničene troškove unaprijed plaćenih troškova zakupa na pokretnim stvarima, iskazane u finansijskim izvještajima za 2013. godinu, a koji su suprotni članu 3. Pravilnika o tehničkim rezervama, knjiženi na poziciji AOP 059 bilansa stanja, u tekućoj godini ograniči troškove reklamiranja, istraživanja tržišta, sponzorstva i sve ostale troškove marketinga, do iznosa predviđenog u Planu poslovanja za 2014. godinu, koji je dostavljen tuženoj 27.01.2014. godine, da do 31.12.2014. godine tuženoj dostavlja pregled ukupnih troškova poslovanja sa analitičkim karticama, kvartalno, u roku od 15 dana od dana isteka kvartala za koji se izvještaj podnosi, a pregled tih troškova za prvi kvartal 2014. godine, u roku od 15 dana od dana prijema tog rješenja; u tački 5. dispozitiva naloženo je direktoru tužioca da dostavi

pismeno objašnjenje i obrazloženje planirane stavke „ostali rashodi“ u visini od 1.810.209 KM u usvojenom Planu poslovanja za 2014. godinu, da sa sadržajem tog rješenja upozna Upravni odbor, skupštinu akcionara, te, putem IRB RS i akcionare, koji posjeduju kvalifikovani udio u društvu i da dokaz o tome dostavi tuženoj u roku od 7 dana od dana prijema tog rješenja, te da sa sadržajem tog rješenja upozna ovlaštenog revizora, koji će vršiti reviziju finansijskih izvještaja tužioca sa 30.06.2014. godine i 31.12.2014. godine; u tački 6. dispozitiva naloženo je Upravnom odboru tužioca da obezbijedi stalnu kontrolu izvršenja naloga iz rješenja i u tački 7. dispozitiva obavezan je tužilac da do roka za predaju finansijskih izvještaja sa stanjem na dan 30.06.2014. godine tuženoj dostavi izvještaj i dokaze o postupanju po nalogima iz tačke 3. i 4., a izvještaj iz tačke 1. dispozitiva tog rješenja dostavi najkasnije do 31.08.2014. godine.

Obrazloženo je da je osporeni akt pravilan i zakonit, jer da je donesen u postupku kontinuiranog nadzora nad tužiocem zbog sumnje proizašle iz činjenice da je u nabavnoj vrijednosti investicija u toku uključena značajna vrijednost radova koje su prema ugovorima izvela fizička lica, a koji nisu uvedeni u građevinski dnevnik, a nije vođena ni evidencija na osnovu koje bi se utvrdile stvarne vrijednosti koje se odnose na investicionu nekretninu, odnosno građevinski objekat koji služi za obavljanje djelatnosti, da je iz tog razloga tužena zatražila od ovlaštenog revizora da u revizorskom izvještaju za 2012. godinu obezbijedi posebno izjašnjenje vezano za provjeru početnog stanja na dan 01.01.2012. godine, koji se odnosi na aktivirane investicije, a po izvršenoj reviziji, tužena je zatražila i posebno izjašnjenje ovlaštenog revizora za poziciju Bilansa stanja AOP 059-Aktivna vremenska razgraničenja, te dio pozicije Bilansa uspjeha AOP 240-troškovi proizvodnih usluga, reklame i propagande, a revizor u naknadnim izjašnjenjima nije osporio stanje utvrđeno u izdatim revizorskim izvještajima za navedene periode. U reviziji za 2013. godinu revizor se nije posebno izjasnio na knjigovodstveni tretman zakupa prostora na pokretnoj stvari, zbog čega je naloženo tužiocu da izvrši reviziju finansijskih izvještaja sa stanjem na dan 30.06.2014. godine i zbog propusta u ranijim izvještajima revizora, odlučila da tu reviziju ne mogu da vrše društva za reviziju, koja su revidirala finansijske izvještaje za 2011. 2012. i 2013. godinu. Tužena je osnov za takve naloge našla u odredbama člana 59. stava 4. Zakona o društvima za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj: 17/05-74/10, u daljem tekstu: Zakon) i člana 3. stava 1. i člana 4. stava 2. tačka đ) Pravilnika o sadržaju izvještaja nezavisnog revizora o obavljanju i reviziji finansijskih i drugih izvještaja društava za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj: 7/08-127/11, u daljem tekstu: Pravilnik). Utvrđena je i neposredna povezanost ugovora o zakupu prostora za isticanje reklame na vozilu sa zaključenim polisama osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, jer da izdaci po tim ugovorima predstavljaju povrat dijela obračunate premije osiguranicima ili vid posrednog odobravanja dodatnih popusta osiguranicima pri zaključivanju ugovora o osiguranju od autoodgovornosti, pa je zaključeno da odobravanje takvih popusta nije u skladu sa iznosom ukupnog popusta propisanog članom 9. stavom 5. Uredbe o jedinstvenim premijskim stopama i zajedničkoj tarifi za osiguranje vlasnika, ili korisnika motornih vozila od autoodgovornosti („Službeni glasnik RS“, broj: 33/97), što je suprotno članu 33. Zaklona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti-prečišćeni tekst („Službeni glasnik RS“, broj: 102/09). Izvršeno je i nezakonito razgraničavanje troškova, koji se odnose na zakup prostora za isticanje reklame na vozilu osiguranika u iznosu od 557.764 KM, iako se u suštini ne radi o ugovoru o zakupu, već da se radi o oglašavanju, koji troškovi se ne smatraju neposrednim troškovima pribave, pa ih nije dozvoljeno razgraničavati, što se smatra materijalno značajnom greškom, zbog čega se finansijski izvještaj i u tom dijelu treba korigovati. Troškovi proizvodnih usluga reklame i propagande su iznosili 2.125.662,00 KM, što je znatno više od prosječnog iznosa troškova

reklame na tržištu osiguranja, koji iznosi 568.489,00 KM, kada se uzmu troškovi reklame svih društava za osiguranje sa sjedištem u RS. Od tih troškova, na troškove zakupa prostora na pokretnoj imovini otpadao je iznos od 1.671.283,3 KM, nastali po osnovu ugovora o zakupu prostora za isticanje reklame na vozilu, koji su zaključeni sa osiguranicima. U finansijskim izvještajima za 2013. godinu, po nalogu ovlaštenog revizora, izvršena je reklasifikacija hartija od vrijednosti, ranije razvrstanih u "raspoložive za prodaju" u hartije od vrijednosti naznačene "po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha", što je imalo za posljedicu značajnu promjenu finansijskog rezultata, a za 2014. godinu tužilac je planirao "ostale rashode" u visini od 1.810,209 KM, što je više od planiranih "troškova sprovođenja osiguranja" od 1.728.787,00 KM ukazuje da je formalno iskazao usklađenost troškova provođenja osiguranja i dozvoljenog režijskog dodatka, bez objašnjenja strukture planiranih ostalih sredstava, koji su u nesrazmjeri sa poslovnim rashodima, na osnovu čega je i zaključeno da tužilac neadekvatno upravlja rizicima i zbog čega je ugrožena solventnost, pa je shodno navedenom pravilno osporenim aktom naloženo postupanje u cilju otklanjanja uočenih nedostataka.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude tužilac pobija njenu zakonitost zbog pogrešne primjene Zakona, Zakona o računovodstvu i reviziji i Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ”, broj: 27/78 i „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 i 74/04), te zbog nepravilno utvrđenog činjeničnog stanja iz kojeg je izveden nepravilan zaključak. Navodi da iz osporenog akta proizlazi želja tužene da pokaže nepravilnosti u njegovim finansijskim izvještajima koja nije ispunjena, jer iz izvještaja nezavisnog revizora K d.o.o. za konsalting i usluge, o reviziji finansijskih izvještaja sa stanjem na dan 30.06.2014. godine, koji je sačinjen po nalogu tužene, proizlazi da su svi navodi tužbe potvrđeni i da je osporeni akt nezakonit. Navod tužene da se retroaktivno izmijeni finansijski izvještaj nije utemeljen, jer bilo kakva izmjena izvještaja koju su potvrdili svi nezavisni revizori uključujući i posljednji izvještaj koji je vanredno rađen po nalogu tužene, nije moguća i gubi svaki smisao. Izvještaji su učinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS). Čak i laički rečeno nameće se pitanje smisla navoda tužene po kojim bi on trebao iskazati nelegalan trošak i manju dobit u jednoj godini, a poslije toga nerealnu veliku dobit u sljedećoj. Zakup prostora, čak i da se posmatra kao oglašavanje, kako to pogrešno zaključuje sud u pobijanoj odluci je trajna radnja koja se realizuje u toku više mjeseci i sasvim je logično da se troškovi imaju vremenski razgraničiti u slučaju kad su unaprijed plaćeni, a kako se radi o iznosima od po 10 KM mjesečno nelogično bi bilo plaćati ih svaki mjesec, pa su plaćeni unaprijed. Aktivno vremensko razgraničenje troškova zakupa na period trajanja istog u potpunosti je u skladu sa MRS 11 i 18, srazmjernan dio troškova koji se odnose na zakupe se vremenski razgraničava i kao takav je uveden u poslovne knjige i izvještaje. Ne spori da tužena ima pravo dovesti u sumnju rad i postupanje nezavisnih revizora, ali tu sumnju treba provjeriti i dokazati sa dozvoljenim stepenom vjerovatnoće, a sve do tada tužena nema pravo nalagati izmjenu finansijskih izvještaja koji su dobili pozitivno mišljenje nezavisnih revizora. Navodi da je pravilno u skladu sa članom 3. Pravilnika o tehničkim rezervama izvršeno knjižene na bilansnu poziciju AOP 059 (bilans stanja). Razgraničeni su neposredni troškovi pribave osiguranja i to troškovi provizije za zaključene ugovore osiguranja i troškovi zaposlenih direktno i isključivo zaposlenih na pribavi osiguranja, odnosno u slučaju zaposlenih koji obavljaju više poslova srazmjerni dio troškova tog zaposlenog za dio radnog vremena koji prosječno godišnje provodi na direktnim i isključivim poslovima pribave osiguranja. Finansijski izvještaji tužioca su u skladu sa zakonom, što su potvrdili svi nezavisni revizori uključujući i vanrednu reviziju po nalogu tužene. Netačni su navodi da tužilac negira da je zaključio ugovore o zakupu prostora na pokretnim stvarima, s obzirom da je te ugovore i

zaključio, ali se njihovo trajanje ne veže za period važenja polise i nije vid vantarifnog popusta već je vid promovisanja društva, veoma uobičajen u oblasti osiguranja, gotovo svako taksi vozilo ima obljepljen ili obojen veći dio vozila, autobusi su pokretne slike, a na ostalim vozilima se zakupljuje manja površina na koju se postavlja reklamna naljepnica. Ugovori su posebno zasnovani na odredbama Zakona o obligacionim odnosima, a zabranom koju je tužena izrekla zabranjeno je zaključivanje ugovora, pa je tužilac zatražio sudsku zaštitu. Dodaje da su ulaganja u objekat ispravno prikazana, pri tom slažući se sa stavom suda da bi bilo kakvu sumnju treba otkloniti provjerom jer je činjenica da su postojali propusti u vođenju evidencije kod tužioca, ali to ne znači da se „prima facie“ takva ulaganja ne priznaju. U tu svrhu angažovao je stalnog sudskog vještaka da izvrši procjenu predmetnih nepokretnosti i stvarna vrijednost je viša od knjigovodstvene koju tužena dovodi u neosnovanu sumnju. Činjenica je da je prilikom izgradnje angažovao fizička lica umjesto građevinskih firmi, je učinila da ukupna vrijednost objekta bude niža, a ne da ta vrijednost ne bude priznata. Tužena je tendenciozno pristupila i naložila tužiocu da ne može prikazati stvarnu vrijednost objekta, iako je on u mogućnosti da prema MRS prikaže objekat prema tržišnoj vrijednosti. Napominje da su i ostali navodi tužene u osporenom aktu diskutabilni, jer je bilo kakvo ograničenje troškova reklame direktno miješanje u njegovo poslovanje, koje nema zakonsku niti logičku podlogu. Društvo je u određenom periodu ostvarilo dobit iz ulaganja koja nisu njegova osnovna djelatnosti i iskoristilo tu dobit da promoviše društvo u osnovnoj djelatnosti. Ograničenje koje nameće tužena ima smisao ako se posluje sa gubitkom ili postoji opasnost od nesolventnosti. Sve ostale prigovore naveo je u tužbi, a za postupajući sud je bilo mjerodavno ono što je napisano u odgovoru na tužbu, što ukazuje da je favorizovao jednu stranu u postupku, što može biti posljedica činjenice da sud nije htio da se upušta u razmatranje stvarnog stanja, zbog čega ovim zahtjevom traži zaštitu svojih zakonskih prava i sprečavanje neosnovanog miješanja u poslovanje i dovodenje u nepovoljan položaj u odnosu na druga društva. Predlaže da ga ovaj sud zaštiti od malicioznog miješanja kontrolnog organa, te da se pobijana presuda preispita u cjelosti.

Tužena u odgovoru na zahtjev osporava njegove navode i ističe da su neosnovani navodi o pogrešnoj primjeni zakona, da je činjenično stanje nepravilno utvrđeno i da je iz takvog činjeničnog stanja izveden nepravilan zaključak. Nižestepeni sud u obrazloženju pobijane presude potvrđuje pravilno postupanje u postupku nadzora nad tužiocem i potvrđuje pravilnost i zakonitost osporenog akta. U obrazloženju osporenog akta navedene su sve činjenice na osnovu kojih su izrečene mjere nadzora, a pozivajući se na jasna zakonska ovlaštenja i prava tužene da takve mjere izriče. To su ovlaštenja iz člana 6., 7. stav 2. i 5. i člana 54. Zakona i ovlaštenja propisana drugim propisima iz oblasti osiguranja takođe navedena u obrazloženju. U tački V (solventnost) odgovora na tužbu detaljno je obrazloženo postupanje odnosno radnje tužioca kojima je ugrozio solventnost i sposobnost dugoročnog izmirenja obaveza društva za osiguranje prema trećim oštećenim licima, odnosno činjenično stanje zbog kojih su nalagane mjere u osporenom aktu. Paušalna je i netačna tvrdnja tužioca da su njegovi finansijski izvještaji istiniti i objektivni te da nema utemeljenja za nalaganje njihove retroaktivne izmjene, odnosno da takva izmjena nije moguća. U odgovoru na tužbu takođe detaljno su obrazloženi razlozi nalaganja takve mjere i činjenično stanje koje je prethodilo nalaganju, a po kojem je tužilac pogrešnim računovodstvenim obuhvatanjem i pogrešnim razgraničavanjem zakupa reklamnog prostora na pokretnoj stvari prikazao pogrešan finansijski rezultat i nije iskazao istinit i objektivni finansijski izvještaj, a ovlaštenja za nalaganje korekcije materijalno značajnih korekcija su jasno data u članu 54. stav 8. alineja 7. Zakona. Tvrdnja tužioca da je pravilno vršio knjiženje pribave osiguranje u skladu sa Pravilnikom o tehničkim rezervama („Službeni glasnik RS“ broj: 16/06) nije tačna jer je tužilac troškove koji je po svojoj prirodi predstavlja u iznosu od 577.764 KM

pogrešno smatrao troškom zakupa na pokretnoj stvari što ne mogu biti kada se uzme u obzir definicija zakupa iz člana 567. Zakona o obligacionim odnosima. Tom odredbom definiše se ugovor o zakupu i tim ugovorom zakupodavac se obavezuje zakupcu predati određenu stvar na upotrebu, a zakupodavac se obavezuje platiti zakupninu, a upotreba obuhvata uživanje stvari, pa se u slučaju postavljanja navodne reklamne poruke na vozilo osuguranika ne radi o predavanju stvari na korištenje, pa se ne može govoriti o zakupu stvari već o oglašavanju koji stav zauzima i Savez računovođa RS, a pravilno prihvata sud u pobijanoj presudi. Stoga se navedeni troškovi ne mogu smatrati troškovima zakupa već troškovima reklame, koji se u skladu sa članom 3. stav 1. alineja 14. Pravilnika o tehničkim rezervama, ne smatraju neposrednim troškovima pribave osiguranja i nije ih dozvoljeno razgraničavati. Tužilac u zahtjevu nejasno interpretira načelo zakonitosti, smatrajući da su opšti akt i da je tužena isti primjenjivala i prilikom nalaganja mjera povrijedila to načelo, jer je postupala u skladu sa ovlašćenjima iz člana 59. stav 4. Zakona, a u skladu sa članom 54. stav 8. alineja 7. tog zakona naložila korekcije materijalno značajnih grešaka. U postupku nadzora nad poslovanjem tužioca utvrđena je neposredna povezanost ugovora o zakupu za isticanje reklame na vozilu sa zaključenim polisama osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, a izdaci po ovim ugovorima predstavljaju "de fakto" povrat dijela obračunate premije, odnosno vid posrednog odobravanja dodatnih popusta pri zaključenju ugovora o osiguranju od autoodgovornosti suprotno premijskom sistemu. Ističe da kod tužioca ne postoji niti jedan ugovor o zakupu prostora za isticanje reklame na vozilu, a da sa vlasnikom istog nije zaključena istovremeno i polisa osiguranja, od odgovornosti za motorna vozila. Ovo stanovište tužene je potvrđeno i sudskim presudama u prekršajnim postupcima protiv drugih društava koji su postupale na isti način i koje se dostavljaju u prilogu. Nisu ispravno prikazana ni ulaganja tužioca u nekretnine, a osporenim aktom nije osporavana vrijednost nekretnina, već naložena ponovna provjera knjigovodstvenog tretmana ulaganja u nekretnine od strane revizora. Ovo jer je u nabavnoj vrijednosti investicija u toku, a kasnije i građevinskog objekta tužilac knjižio ukupan iznos od 674.738,22 KM po osnovu 63 ugovora o djelu zaključena sa fizičkim licima na osnovu isprava koje nisu sačinjene u skladu sa članom 8. Zakona o računovodstvu i reviziji. Napominje da je u kontroli utvrđeno da su ista fizička lica vršila različite usluge (građevinske radove za potrebe tužioca) od kojih su neki od njih zaposleni kod tužioca ili povezani sa tužiocem (A.A., zaposlen kod tužioca, D.A., član upravnog odbora, B.V., direktor preduzeća Ac A i Ž.T.). Samo ovim licima je u 2011. godini isplaćeno ukupno za te usluge 138,200 KM što je samo dio vrijednosti koja je uključena u vrijednost investicije. Navodi zahtjeva su paušalni i neodređeni, naročito oni koji se odnose na ograničenje troškova reklame koji nije osporavan i nije bio predmet presude suda. Sve naprijed navedeno ukazuje da se tužena svojim nalogom nije miješala u poslovanje tužioca, već je poštujući njegov interni akt, plan poslovanja koji je on sam projektovao naložila da se isti i poštuje. Na osnovu navedenog, imajući u vidu da tužilac ničim nije dokazao da je došlo do povrede zakona i da je činjenično stanje pogrešno i nepravilno utvrđeno predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te spise predmeta na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude:

Prije svega potrebno je ukazati da se prema odredbi člana 35. stav 2. ZUS zahtjev za vanredno preispitivanje ne može podnijeti zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pa se navodi zahtjeva koji se odnose na pogrešno i nepotpuno činjenično stanje u ovom postupku ne mogu razmatrati, a ni posebno obrazlagati.

Pobijanom presudom pravilno je utvrđeno da je tužena osnov za naloge date u tački 1. i 2. osporenog akta, odnosno za dodatnu reviziju finansijskih izvještaja za 2011., 2012. i 2013. godinu sa stanjem na dan 30.06.2014. godine našla u odredbama člana 59. stava 4. Zakona i člana 3. stava 1. i člana 4. stava 2. tačka đ) Pravilnika. Tom odredbom Zakona osim što je propisano kako se vrši revizija finansijskih izvještaja, propisano je i da je „naročito“ potrebno izvršiti reviziju ulaganja i formiranja tehničkih rezervi, kao i procijeniti odnos između ulaganja i imovine, što je upravo i sporno u finansijskim izvještajima tužioca. U takvom slučaju, s obzirom da tužena u smislu odredbe člana 6. i 7. Zakona ima regulatornu i nadzornu funkciju nad radom društava za osiguranje, tužena ima ovlaštenje, propisano u odredbi člana 20. stav 1. tačka g) Pravilnika o nadzoru nad učesnicima na tržištu osiguranja („Službeni glasnik RS“ broj: 5/08, u daljem tekstu: Pravilnik o nadzoru), da u slučaju sumnje u pravilnost poslovanja i postupanja društva za osiguranje, zatraži dodatnu reviziju finansijskih izvještaja.

U konkretnom slučaju, dodatna revizija je naložena zbog osnovane sumnje, koja je proizašla iz Izvještaja nezavisnog revizora o finansijskim izvještajima tužioca za 2011. godinu, u kojem je revizor dao pozitivno mišljenje na te izvještaje, ali je skrenuo pažnju da je potrebno izvršiti reklasifikaciju investicionih nekretnina na poziciju građevinskih objekata u iznosu od 1.020.258,00 KM, da tužilac nije normativno regulisao računovodstvene politike ulaganja u investicione nekretnine, da ih vodi po nabavnoj vrijednosti i da obračunava amortizaciju, da se kod pribavljanja nekretnina pojavljuje kao investitor i kao izvođač radova i ako nije registrovan za obavljanje građevinske djelatnosti, a u nabavnu vrijednost troškova po ugovoru o djelu za različite građevinske radove kao druga strana pojavljuje se fizičko lice. Nezavisni revizor u Izvještaju o finansijskim izvještajima tužioca za 2010. godinu bio je uzdržan i nije dao mišljenje, ali je kao razloge naveo, ulaganja u investicione nekretnine u B.L. i K., zatim troškovi reklame, službenih putovanja, sponzorstava za koje nije bilo valjane dokumentacije i dr.

Zbog navedenog izvršena je kontrola poslovanja tužioca i sačinjen zapisnik dana 09.11.2012. godine, kom prilikom je utvrđeno da je u nabavnoj vrijednosti investicija u toku, uključena značajna vrijednost radova, koje su, prema ugovorima izvela fizička lica, neki zaposleni kod tužioca, a koji nisu uvedeni u građevinski dnevnik, a nije vođena ni evidencija, na osnovu kojih bi se utvrdile stvarne vrijednosti, koje se odnose na investicionu nekretninu, odnosno građevinski objekat, koji služi za obavljanje djelatnosti. Iz tog razloga tužena je rješenjem broj: 04-405-1-56/12 od 14.02.2013. godine zatražila od ovlašćenog revizora da u revizorskom izvještaju za 2012. godinu obezbijedi posebno izjašnjenje vezano za provjeru početnog stanja na dan 01.01.2012. godine, koji se odnose na aktivirane investicije, a po izvršenoj reviziji, tužena je rješenjem broj: 03-307-8/13 od 16.04.2013. godine zatražila posebno izjašnjenje ovlašćenog revizora za poziciju Bilansa stanja AOP 059-Aktivna vremenska razgraničenja, te dio pozicije Bilansa uspjeha AOP 240-troškovi proizvodnih usluga, reklame i propagande. U posebnom izjašnjenju revizor nije osporio stanje utvrđeno u izdatim revizorskim izvještajima za navedene periode, ali je naveo da bez obzira na nesaglasnost sa zakonom, ugovori o djelu u formi u kojoj su zaključeni, mogu biti osnova za uvećanje nabavne vrijednosti nepokretnosti koja se gradi (investiciona nekretnina), jer da se stiče utisak da su radovi i izvedeni, ali da je teško cijeliti jediničnu vrijednost ulaganja. Naveo je da je nabavna vrijednost aktiviranih nekretnina precijenjena, jer su u istoj sadržana ulaganja koja se odnose na cijeli objekat, a ne samo na završenu I fazu za koju je izdata upotrebna dozvola. Izjasnio se o stanju troškova reklame i propagande (AOP 240) i konstatovao da su u izvještajnoj godini znatno veći, a da su troškovi sponzorstva znatno manji u odnosu na prethodnu godinu.

Proizlazi da je i dalje ostala nerazjašnjena vrijednost investicionih nekretnina, to je tužena i naložila tužiocu da izvrši reviziju finansijskih izvještaja sa stanjem na dan 30.06.2014. godine i odlučila da tu reviziju ne mogu da vrše društva za reviziju, koja su revidirala finansijske izvještaje za 2011. 2012. i 2013. godinu. Tužilac ne spori da bilo kakvu sumnju u vezi vrijednosti nekretnina treba provjeriti, ne spori ni da su postojali propusti u vođenju evidencije, ali smatra da to sve ne znači da pomenuta ulaganja ne treba da se priznaju u vrijednost objekta. Prema navedenom bez osnova je prigovor tužioca da sumnja nije bila osnovana odnosno da nije bila dovoljna da bi se mogle preduzimati mjere i vršiti dodatna revizija.

Uz navedeno tu su i ostali propusti utvrđeni u postupku kontrole, a odnose se na neposrednu povezanost ugovora o zakupu prostora za isticanje reklame na vozilu sa zaključenim polisama osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, jer da izdaci po tim ugovorima predstavljaju povrat dijela obračunate premije osiguranicima, ili vid posrednog odobravanja dodatnih, vantarifnih popusta osiguranicima pri zaključivanju ugovora o osiguranju od autoodgovornosti. Tužena je takođe uočila da je tužilac izvršio razgraničavanje troškova, koji se odnose na zakup prostora za isticanje reklame na vozilu osiguranika u iznosu od 557.764,00 KM, iako se prethodno 25.01.2013. godine obratio tuženoj sa zahtjevom za tumačenje u vezi razgraničenja troškova zakupa reklamnog prostora na pokretnoj imovini, kada je i obavješten da se ti troškovi, kao oblik vantarifnog popusta, ne smatraju se troškovima pribave osiguranja i da se ne mogu razgraničavati. Dakle tužilac je postupio suprotno i u finansijskim izvještajima i izvještajima revizora, na poziciji aktivna vremenska razgraničenja iskazan je iznos od 705.830,00 KM, od čega se na troškove zakupa reklamnog prostora na pokretnoj imovini odnosi na iznos od 557.764,00 KM. Taj iznos se prema MRS 8 smatra materijalno značajnom greškom, zbog čega je zaključeno da se finansijski izvještaj treba korigovati.

U prilog navedenom zaključku je i utvrđenje da je tužilac u finansijskim izvještajima za 2013. godinu, po nalogu ovlašćenog revizora, izvršio reklasifikaciju hartija od vrijednosti, ranije razvrstanih u "raspoložive za prodaju" u hartije od vrijednosti naznačene "po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha", pa je zaključeno da je to suprotno načelu dosljednosti i da je imalo za posljedicu značajnu promjenu finansijskog rezultata. Za 2014. godinu tužilac je planirao "ostale rashode" u visini od 1.810,209 KM, što je više od planiranih "troškova sprovođenja osiguranja" od 1.728.787,00 KM ukazuje da je formalno iskazao usklađenost troškova sprovođenja osiguranja i dozvoljenog režijskog dodatka, bez objašnjenja strukture planiranih ostalih sredstava, koji su u nesrazmjeri sa poslovnim rashodima, na osnovu čega je i zaključila da tužilac neadekvatno upravlja rizicima i zbog čega je ugrožena solventnost, pa je s pozivom na odredbe člana 54. stava 8. alineja 4. 6. i 7. stava 10. Zakona i članom 2. stavom 1. tačke n) i članom 42. stava 2. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i članom 3. Pravilnika o tehničkim rezervama, donijela odluku kao u tačkama 3., 4., 5., 6. i 7. dispozitiva.

Navedeno utvrđenje tužilac nije argumentovano osporio, ali ističe da se trajanje ugovora o zakupu prostora za isticanje reklame na vozilu sa osiguranicima iz ugovora o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila ne veže za period važenja polise i da nije vid vantarifnog popusta već je vid promovisanja društva, što nije dokazao, a u postupku kontrole je utvrđeno suprotno. Takođe navodi da sud pogrešno zakup prostora posmatra kao oglašavanje, koji se realizuje u toku više mjeseci, pa da je logično da se ti troškovi vremenski razgraničavaju, što nije od uticaja. Tužena je, kako je naprijed navedeno, pravilno uočila

povezanost tih ugovora o zakupu prostora za isticanje reklame na vozilu sa zaključenim polisama osiguranja od odgovornosti za motorna vozila i da izdaci po tim ugovorima predstavljaju vid vantarifnih popusta osiguranicima pri njihovom zaključivanju. Iz tog razloga to nisu troškovi pribave osiguranja i ne mogu se razgraničavati, pa ne stoji ni navod da je pravilno knjižio te troškove i da su njegovi finansijski izvještaji ispravni. Tužilac se neosnovano poziva na novi izvještaj revizora, koji je sačinjen po nalogu tužene, jer isti nije predmet ovog postupka, pa se ti navodi ne mogu cijeliti, a niti taj izvještaj može biti dokaz u ovom postupku. Takođe su bez osnova navodi tužioca da nije bilo mjesta miješanju tužene u njegovo poslovanje, jer da nema ni zakonsku ni logičku podlogu, a što proizlazi iz već datih navoda i o čemu je i nižestepeni sud u pobijanoj presudi dao detaljno obrazloženje. Iz tog razloga bez osnova su i navodi da je za nižestepeni sud bilo mjerodavno ono što je napisano u odgovoru na tužbu, te da je favorizovao jednu stranu u postupku, odnosno da sud nije htio da se upušta u razmatranje stvarnog stanja stvari.

Kod takvog stanja stvari, a kako ni ostali prigovori tužioca nisu od uticaja na zakonitost pobijane presude, po ocjeni ovog suda u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti predviđen u odredbama člana 35. stav 2. ZUS pa se zahtjev tužioca odbija a na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Dijana Jaćimović

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić